

ตัวแบบการบริหารความเสี่ยง
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย
A Risk Management Model of
Rajabhat Universities in Thailand

สุนทรีย์ วิพัฒน์ครุฑ*

Sunthree Wiphatkirut

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงกับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย และ 3) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย 4) นำเสนอตัวแบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยการวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม ซึ่งใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นหลักในการศึกษาวิจัย โดยใช้แบบสอบถามตัวอย่าง จำนวน 282 คน และนำการวิจัยเชิงคุณภาพมาเสริมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับอธิการบดีและผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารความเสี่ยง จำนวน 10 ท่าน สถิติที่ใช้ในการ

* อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี; Email: sun_three@hotmail.com

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงกับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ระหว่าง .407-585 และเป็นความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง ด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง (X_1) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (X_4) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) และด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร (X_8) ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = 1.243 + .304 (X_1) + .175(X_4) + .134(X_3) + .089 (X_8)$$

4. ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงที่เป็นตัวแบบ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง 2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และ 4) ปัจจัยด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร

คำสำคัญ: ตัวแบบ, การบริหารความเสี่ยง, มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

Abstract

The objectives of this research was to study 1) success factors in the risk management and the operation of risk management of Rajabhat universities in Thailand, 2) the relation between success factors in the risk management and the operation of risk management of Rajabhat universities in Thailand, 3) success factors that influenced the risk management of Rajabhat Universities in Thailand and 4) present the risk management model for Rajabhat universities in Thailand. This is a mixed methodology approach designed to mainly use a quantitative research method by sending questionnaires to 282 persons. The research was conducted using a qualitative research method to support the data by in-depth interviewing with the presidents and ten people who were experts in risk management. The data were statistically analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results of this research found that:

1. Overall, success factors in the risk management and the operation of risk management of Rajabhat universities in Thailand were rated at a high level of rating scores in the questionnaire. Considering the factors and the operation individually, each of them was also rated at a high level.

2. The relation between the success factors and the operation was positive at a median level between .407-585 at a significance level of .01

3. Overall, it was found out that there were four success factors that influenced the risk management of Rajabhat universities in Thailand at a significance level of .01. These success factors were the policy and strategy in risk management factor (X_1), the organizational culture factor (X_4), the leadership factor (X_3) and the information system and communication factor (X_8) The regression equation was that:

$$Y_{\text{tot}} = 1.234 + 0.304(X_1) + 0.175(X_4) + 0.134(X_3) + 0.089(X_8)$$

4. The risk management model of Rajabhat universities in Thailand was comprised of four success factors which were the factor of policy and strategy in risk management, the factor of organizational culture, the factor of leadership and the factor of information system and communication.

Key Word: Model, Risk Management, Rajabhat Universities In Thailand

บทนำ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 มาตรา 7 (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547: 2-3) ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การ

บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการทางการศึกษา ถึงแม้สถาบันการศึกษาจะมีการกำหนดภารกิจในด้านต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน แต่โอกาสที่สถาบันการศึกษาจะเกิดความผิดพลาดและความเสี่ยงในการดำเนินงานก็ยังคงมีอยู่ ซึ่งมีผู้ให้นิยามของความเสียหายไว้ว่า ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่มีผลกระทบทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือระดับของความไม่แน่นอนในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง (Drennan and McConnell, 2007; Roumasset, 1979) โดยปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นอาจเกิดจากอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายใน ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 4-17) สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา (2554) ได้ทำการประเมินความเสี่ยง ที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ ภาวะทางการเงิน อัตราการว่างงาน เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของผู้ปกครอง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาในส่วนของรายได้ค่าลงทะเบียน

2. ปัจจัยเสี่ยงด้านคุณภาพการศึกษาและสติปัญญาของเด็กที่ลดลง โดยคนไทยเกือบร้อยละ 60 ของผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่สามารถคิดเป็น ทำเป็น ทำให้ขาดทักษะในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาที่ต้องพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับตลาดแรงงาน

3. ปัจจัยเสี่ยงด้านโครงสร้างนโยบายสถานศึกษาและระบบของสถานศึกษาที่ปรับเปลี่ยนไป ปัจจุบันมหาวิทยาลัยหลายแห่งทั้งภาครัฐและเอกชนมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนการสอนระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีนอกจังหวัดและนอกภูมิภาค ทำให้

เกิดปัญหาความไม่พร้อมในการจัดการศึกษานอกสถานที่ ส่งผลให้สถานศึกษา
สิ้นเปลืองงบประมาณและเสี่ยงต่อการลงทุนที่ผิดพลาด

4. ปัจจัยเสี่ยงด้านงบประมาณ จากงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40
แห่งที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปีมีจำนวนไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาเป็น
หลักทำให้เกิดความไม่สม่ำเสมอของงบประมาณซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความพอเพียง
ของงบประมาณ ความคล่องตัวในการเบิกจ่าย ประสิทธิภาพของการใช้เงิน ซึ่งอาจ
ส่งผลให้มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเสี่ยงเกิดขึ้นได้ง่าย

ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งจากอิทธิพลภายนอกและภายในดังที่กล่าวมาแล้วนั้นย่อม
ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏ หากสถานศึกษาขาด
การประเมินความเสี่ยงและไม่มีมาตรการดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่
เหมาะสมได้แล้ว โอกาสเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานย่อมมีมากขึ้น
การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้มหาวิทยาลัย
ราชภัฏดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากที่
กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏว่าเป็นอย่างไร และศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารความ
เสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย และเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างเป็น
ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำผลที่ได้เป็นสารสนเทศ
สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารความ
เสี่ยงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินงาน
การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย
4. เพื่อนำเสนอตัวแบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ตัวแบบการบริหารความเสี่ยง หมายถึง รูปแบบหรือแบบจำลองปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย หมายถึง สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 อยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 แห่งทั่วประเทศ

สมมติฐาน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยด้านความเข้าใจความหมายของความเสี่ยง ตรงกัน ปัจจัยด้านการฝึกอบรม ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประโยชน์ด้านการบริหาร เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและวางแผนการดำเนินงานของการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ประโยชน์ด้านการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานของมหาวิทยาลัยให้มีความสอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยง
3. ประโยชน์ด้านวิชาการ เพื่อนำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง อันได้แก่ ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏของประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ซึ่งใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลักในการศึกษาวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม และนำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มาเสริมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับอธิการบดีหรือรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏและผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารความเสี่ยง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและอธิการบดีหรือรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 40 แห่ง จำนวน 947 คน หาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973: 727-728) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 282 คน จากนั้น

คัดเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามภูมิภาค (stratified cluster sampling) จำนวน 5 ภูมิภาค และสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดตามสัดส่วน (probability proportional to size) หลังจากนั้นก็จะสุ่มตัวอย่างผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละภูมิภาคเพื่อแจกแบบสอบถาม โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งหมด 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ทั้งความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ความชัดเจนของการใช้ภาษา ความเหมาะสมและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางที่ไม่ใช่ตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.973

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่ง ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 3 เดือน จากนั้นจึงตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ได้ จำนวน 282 ชุด แล้วจึงนำแบบสอบถามทุกฉบับมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อนำมาสร้างตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.0 ส่วนใหญ่มีอายุสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.7 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 48.9 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการกอง/สำนัก/สถาบัน/ศูนย์/วิทยาลัย/หน่วยงานเทียบเท่าคณะ คิดเป็นร้อยละ 38.7 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการบริหารความเสี่ยง 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.5

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงและการทำงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

1.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย พบว่าตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$ S.D. = 0.47) โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นโยบาย และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.50) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.30$ S.D. = 0.58) และ วัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.58) ส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.93$ S.D. = 0.77) แต่ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ของการบริหารความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ
1. นโยบายและกลยุทธ์ในการบริหาร ความเสี่ยง	4.31	.50	มาก	1
2. โครงสร้างองค์กร	4.10	.57	มาก	5
3. ภาวะผู้นำ	4.30	.58	มาก	2
4. วัฒนธรรมองค์กร	4.23	.58	มาก	3
5. ความเข้าใจความหมายของความเสี่ง ตรงกัน	4.02	.67	มาก	6
6. การฝึกอบรม	3.93	.77	มาก	8
7. การมีส่วนร่วม	4.14	.69	มาก	4
8. ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร	4.01	.60	มาก	7
เฉลี่ย	4.13	.47	มาก	-

1.2 การวิเคราะห์การดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงโดยเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ การติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.56) การกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.56) การจัดการความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.21$ S.D. = 0.56) การประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.20$ S.D. = 0.55) และน้อยที่สุดคือการระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.56) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

การบริหารความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.25	.56	มาก	2
2. การระบุความเสี่ยง	4.18	.56	มาก	5
3. การประเมินความเสี่ยง	4.20	.55	มาก	4
4. การจัดการความเสี่ยง	4.21	.56	มาก	3
5. การติดตามประเมินผล	4.29	.56	มาก	1
เฉลี่ย	4.23	.47	มาก	-

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงกับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ระหว่าง .407-.585 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .585 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .540 และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ มีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .534 ส่วนปัจจัยด้านการฝึกอบรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด เท่ากับ .407 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงกับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig
1. นโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง	.585**	.000
2. โครงสร้างองค์การ	.486**	.000
3. ภาวะผู้นำ	.540**	.000
4. วัฒนธรรมองค์การ	.534**	.000
5. ความเข้าใจความหมายของความเสี่ยงตรงกัน	.417**	.000
6. การฝึกอบรม	.407**	.000
7. การมีส่วนร่วม	.447**	.000
8. ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร	.465**	.000

3. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาชุดตัวแปรของสมการและอิทธิพลของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพบว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเรียงตามลำดับความสำคัญคือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง (X_1) ด้านวัฒนธรรมองค์การ (X_4) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) และด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร (X_8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.451 และมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)

เท่ากับ 0.443 แสดงว่า ปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านภาวะผู้นำ และด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร สามารถทำนายการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยได้ร้อยละ 45.10 ดังตารางที่ 4 และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = 1.243 + .304 (X_1) + .175(X_4) + .134(X_3) + .089 (X_8)$$

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	27.611	4	6.903	56.868	.000
Residual	33.623	277	.121		
Total	61.235	281			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 สมการวิเคราะห์การถดถอย

ตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการ	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.243	.200		6.227	.000
นโยบาย และกลยุทธ์ (X ₁)	.304	.054	.326	5.635	.000
วัฒนธรรมองค์กร (X ₄)	.175	.046	.219	3.768	.000
ภาวะผู้นำ (X ₃)	.134	.049	.167	2.724	.007
ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร (X ₈)	.089	.044	.114	2.021	.044
$R^2 = .451$		Adjusted $R^2 = .443$			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และทำให้ทราบว่าสมมติฐานการวิจัยของปัจจัยทั้ง 8 ปัจจัยนั้น มีเพียงปัจจัย ด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง (X_1) ด้านวัฒนธรรมองค์การ (X_4) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) และด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร (X_8) เท่านั้นที่สามารถอธิบายการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

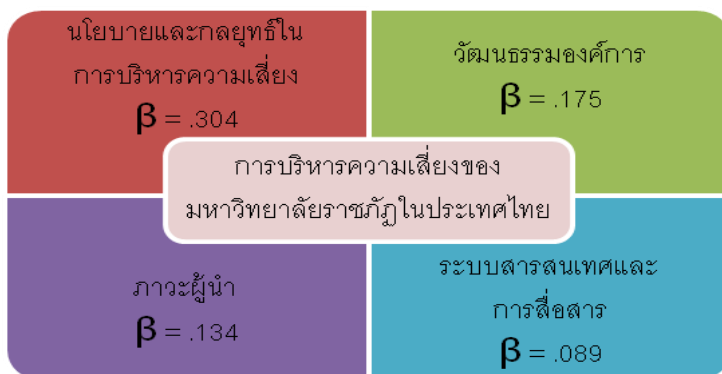
4. ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิและอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถนำมาสร้างเป็นตัวแบบการบริหารความเสี่ยงด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่

4.1 ปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 7 ปัจจัยย่อยที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ 1) นโยบายและกลยุทธ์กำหนดจากการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค 2) กำหนดการบริหารความเสี่ยงในแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 3) การกำหนดนโยบาย/กลยุทธ์/แผนงาน/ของมหาวิทยาลัยเชื่อมโยงถึงการบริหารความเสี่ยงอย่างชัดเจนไปในทิศทางเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย 4) การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง 5) การกำหนดดัชนีชี้วัดความเสี่ยงให้เหมาะสมในแต่ละปัจจัยเสี่ยง 6) การรวมกันเป็นเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อทำงานร่วมกันในด้านการบริหารความเสี่ยง และ 7) การนำนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

4.2 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ประกอบด้วย 7 ปัจจัยย่อยที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยง ดังนี้ 1) วัฒนธรรมความซื่อสัตย์ และมีจรรยาบรรณ 2) วัฒนธรรมมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ความสำเร็จ 3) วัฒนธรรมการทำงาน โดยนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในงานประจำ 4) วัฒนธรรมความไว้วางใจในการทำงาน 5) วัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม 6) วัฒนธรรมที่เปิดกว้างและเปิดเผยกล้ายอมรับความจริง และ 7) วัฒนธรรมที่รองรับการเปลี่ยนแปลง

4.3 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 6 ปัจจัยย่อยที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ คือ 1) ผู้บริหารเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนำการบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้งาน 2) ผู้บริหารมีศักยภาพในการกระตุ้น จูงใจให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการบริหารความเสี่ยง 3) ผู้บริหารมีจรรยาบรรณปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัดและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 4) ผู้บริหารสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง 5) ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง และ 6) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถเรื่องการบริหารความเสี่ยง

4.4 ปัจจัยด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 5 ปัจจัยย่อยที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ 1) เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ที่เป็นเครื่องมือเพื่อการบริหารความเสี่ยงมีเพียงพอ 2) ความถูกต้องแม่นยำ ของระบบข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลาและนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การจัดทำฐานข้อมูลด้านการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย 4) การสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึงโดยอาศัยช่องทางที่หลากหลาย และ 5) การนำการจัดการความรู้มาใช้ในการบริหารความเสี่ยง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ในเรื่องการบริหารความเสี่ยง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยปัจจัยด้านนโยบาย และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านนโยบาย และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงนั้นสอดคล้องกับ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551, 27) ที่กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงขององค์กรนำมาประยุกต์ใช้ได้ในการกำหนดกลยุทธ์ที่ผู้บริหารคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกเชิงกลยุทธ์ต่างๆ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์จะต้องสอดคล้องและสนับสนุนพันธกิจหรือวิสัยทัศน์นั้น นอกจากนี้งานวิจัยของ วิฑูรย์ สมโต (2551) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารกรุงไทยในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าธนาคารกรุงไทยในจังหวัดเชียงใหม่มีการกำหนดนโยบายด้านความเสี่ยงที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร มีผลทำให้ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารกรุงไทยมีโอกาสเกิดขึ้นน้อย

2. การดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การติดตามประเมินผล การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการระบุความเสี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยภาพรวมที่อยู่ในระดับมากนั้น เนื่องมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้และเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ข้อ 6 และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ได้กำหนดให้มีตัวบ่งชี้ที่ 7.4 มีการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา จากนโยบายดังกล่าวจึงทำให้การดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ รันนนท์ (2550) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของธนาคารออมสินในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้จัดการธนาคารออมสินมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานให้ธนาคารออมสินโดยการบริหารความเสี่ยงเป็นตัวช่วยลดปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานของธนาคารออมสินโดยรวม

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยปัจจัยด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง เป็นปัจจัยที่ส่งผลการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาธร เผือกหอม (2553) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรตามแนวคิด COSO กับการสำเร็จทางด้านการเงินขององค์กรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลโดยตรงต่อทุกคนในองค์กร โดยองค์กรที่นำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้จะช่วยให้ผลประกอบการดีขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา เอี่ยมเสื่อ (2550) ที่ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยง: กรณีของส่วนการวางแผนข้อมูลตารางการบิน งานพิธีการบิน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า การกำหนดกลยุทธ์ของ ทอท. โดยผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงและมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Na Ranong and Phuenggam (2009) ได้ศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญสำหรับขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพใน

อุตสาหกรรมการเงิน พบว่าวัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ สามารถใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล สะอาดโฉม และคณะ (2551) พลพฐุ ปิยวรรณ และ สุภาพร เจริญเยี่ยม (2552) วัฒนธรรมองค์การที่ช่วยส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงคือวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม วัฒนธรรมองค์การที่เอื้ออำนวยให้บุคลากรตระหนักถึงความเสี่ยง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย และมีส่วนร่วมในการนำพาทิศการไปในทิศทางที่ถูกต้อง ลดความเสี่ยงหรือเผชิญกับความเสียหายด้วยความระมัดระวัง วัฒนธรรมองค์การที่เอื้ออำนวยให้เกิดการสนทนาปรึกษาหารือ และแบ่งปันองค์ความรู้ ไม่ปกปิดความผิดเพื่อปกป้องตนเอง และวัฒนธรรมที่เปิดรับให้มีการร่วมมือกันบ่งชี้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและร่วมมือกันหาแนวทางในการป้องกันแก้ไข โดยวัฒนธรรมดังกล่าวจะช่วยให้การบริหารความเสี่ยงประสบความสำเร็จ

ด้านภาวะผู้นำที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพรัชชวเตอรฺเฮาส์คูเปอร์ส (2547) ในการปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์การ จะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับเจตนาธรรมณ์ การสนับสนุน การมีส่วนร่วม และความเป็นผู้นำของผู้บริหารระดับสูงในองค์การต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนให้ทุกคนในองค์การเข้าใจความสำคัญในคุณค่าของการบริหารความเสี่ยงต่อองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิต ลอศิริกุล (2553) ได้ศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การรัฐวิสาหกิจ ด้านพลังงานไฟฟ้าไทย พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงขององค์การ คือบทบาทของผู้นำองค์การที่ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง ในการกำกับดูแลและรับผิดชอบโดยตรง และผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนซึ่ง จะทำให้การบริหารความเสี่ยงประสบผลสำเร็จ เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ จรสวรรณ โกยวานิช (2550) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ของอุตสาหกรรมบริการกรณีศึกษาศูนย์บำบัดสุขภาพธารน้ำแร่ โรงพยาบาลระนอง พบว่า ภาวะ

ผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่น เข้าใจวิสัยทัศน์ ภารกิจขององค์กร มีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง มีศักยภาพในการกระตุ้น จูงใจ ให้พนักงานเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง สนับสนุนทรัพยากรให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการความเสี่ยง นอกจากนี้ อัจฉรวรรณ สุขสมสิน (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงในทรนชนะของผู้บริหาร พบว่า ในทรนชนะของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการให้การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารความรู้ ความสามารถของบุคลากร ความซื่อสัตย์และจริยธรรมของผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง

ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐิยา มงคลสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนามาตรวัดความสำเร็จของระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร พบว่า การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับคะแนนการประเมินผลการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) อย่างมีนัยสำคัญ โดยการสื่อสารถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและชี้แจงทำความเข้าใจต่อบุคลากรถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการกระบวนการบริหารความเสี่ยง จะส่งผลต่อระดับความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง ดังที่ ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส (2547) กล่าวว่าปัจจัยการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้การบริหารความเสี่ยงประสบความสำเร็จ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจได้ว่า ผู้บริหารได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงอย่างถูกต้องและทันเวลา และผู้บริหารสามารถจัดการความเสี่ยงตามลำดับความสำคัญ หรือตามการเปลี่ยนแปลงหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ และมีการติดตามแผนการจัดการความเสี่ยงต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการบริหารองค์กรและจัดการความเสี่ยงต่างๆ เพื่อให้องค์กรมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล สะอาดโหม และคณะ (2551) กล่าวว่าการณ์วิธีการในการสื่อสารเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรที่ชัดเจนและเป็นไป

อย่างสม่ำเสมอจะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง นอกจากนี้เทคโนโลยีและสารสนเทศที่ช่วยในการจัดเก็บข้อมูลการคำนวณต่างๆ การส่งถ่ายข้อมูล และสอบกลับได้อย่างสะดวกรวดเร็วเป็นปัจจัยที่ทำให้ระบบบริหารความเสี่ยงสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

1. การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรนำแนวคิด “ตัวแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ” มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. อาจมีการจัดตั้งศูนย์บริหารความเสี่ยงหรือสำนักบริหารความเสี่ยงโดยเฉพาะ โดยทำงานร่วมกับคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อดูแลและรวบรวมความเสี่ยงของทั้งมหาวิทยาลัยในภาพรวม

ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าอยู่ในระดับใด

2. ควรมีการศึกษาการบริหารความเสี่ยงกับการจัดการความรู้ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

3. ควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงปัจจัยดังกล่าว เช่น การฝึกอบรม โครงสร้างองค์การ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จรสวรรณ โกยวานิช. 2553. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของ
อุตสาหกรรมบริการ กรณีศึกษาศูนย์บำบัดสุขภาพธารน้ำแร่ โรงพยาบาล
ระนอง. ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2553 จาก www.ftqm.or.th/files/Proceedings08/.
- ภูฎาธร เผือกหอม. 2553. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการบริหารความ
เสี่ยงขององค์กรตามแนวคิด COSO กับความสำเร็จทางการเงินของ
องค์กรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐยา มงคลสวัสดิ์. 2553. การพัฒนามาตรวัดความสำเร็จของระบบการบริหาร
ความเสี่ยงขององค์กร. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. 2548. คู่มือการบริหารความเสี่ยง. ค้นเมื่อ 9
ตุลาคม 2554 จาก www.ieat.go.th.
- นฤมล สอาดโคม, บุษกร วัชรศรีโรจน์ และวาสิตา บุญสาธิต. 2551. CRO ต้องรู้คู่มือ
บริหารความเสี่ยงองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: ฐานบุ๊คส์.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547.
- ไพรัชชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส. 2547. แนวทางการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพ
มหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เชิงเอี่ยม. 2552. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ.
กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒนา.
- มานิต ลอศิริกุล. 2553. ระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรรัฐวิสาหกิจด้าน
พลังงานไฟฟ้าไทย. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิฑูรย์ สมโต. 2551. การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารกรุงไทยใน
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวิทย์ รันนนท์. 2550. การบริหารความเสี่ยงของธนาคารออมสินในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ การจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

อัจฉราวรรณ สุขสมสิน. 2551. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหาร
ความเสี่ยงในทรศนะของผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

The Committee of Sponsoring Organization of The Treadway
Commission (COSO). 2551. กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของ
องค์กรเชิงบูรณาการ: แนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พริ้น
ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

Lynn, T.. and Mcconnell, A. 2007. Risk and Crisis Management in the
Public Sector. New York: Routledge.

Roumasset, J. 1979. Risk, Uncertainty and Agricultural Development.
New York: SEARCA.